

Välafärdssområdesstyrelsen 13.4.2026

Svar på den av ledamot Hukari och ledamot Skaffari samt 29 andra ledamöter inlämnade frågan till välfärdssområdesstyrelsen om hur väl de tjänster fungerar som ersätter köp av stödrelationer för barn och unga (VOF)

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Westergård Mikaela
Hokkanen Timo
Villgren Kati

Beslutsförslag

Välafärdssområdesdirektör Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa seuraavan vastauksen aluehallitukselle osoitettuun kysymykseen:

Vastaus aluehallitukselle osoitettuun kysymykseen

Hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden palvelualue integroitiin yhdeksi kokonaisuudeksi vuoden 2024 alusta, jolloin päästiin tarkastelemaan koko hyvinvointialueen tasoisesti lapsiperheiden sosiaalityön resurssia ja muun muassa palveluiden myöntämisen kriteereitä.

Todettiin, että hyvinvointialueella on kunta, jossa tukisuhdeostoihin käytetyt eurot olivat moninkertaisia muihin kuntiin verrattuna ja todella merkittäviä alueen lapsiperheiden väestöpohjaan suhteutettuina. Tukisuhdepäätökset olivat vuosien mittaisia, eikä palvelun tarvetta ollut arvioitu perheen kanssa pitkiin aikoihin. Tämän yhden kunnan alueella lapsilta ja/tai perheiltä puuttuivat lakisääteiset omatyöntekijät, joiden työ korvattiin tukisuhdeostoilla. Tilanne saatiin haltuun vuoden 2024 alkupuoliskon aikana ja kaikille alueen sosiaalihuoltoja tarvitseville lapsille ja/tai perheille nimettiin omatyöntekijät ensimmäisen puolen vuoden aikana.

Tästä alkoi kehitys, jossa lapsi/perhe sai omatyöntekijän, jonka kanssa lähdettiin arvioimaan sen hetkistä tuen tarvetta ja olemassa olevien tukitoimien vaikuttavuutta. Useissa tapauksissa tuen tarvetta ei enää ollut tai se ei ollut vaikuttavaa, jolloin omatyöntekijä otti aktiivisen roolin lapsen/perheen tukemisessa ja mahdollisten muiden palvelujen arvioimisessa yhdessä perheen kanssa.

Tukisuhdeostoihin käytetyt eurot ovat laskeneet kolmannekseen vuoden 2024 alusta syksyyn 2025 mennessä ja ovat nyt vakiintuneet.

1. Miten tukisuhdeostoja korvaavat palvelut ovat toimineet käytännössä ja onko niihin varattu riittävät henkilöstö- ja taloudelliset resurssit?

Edellä on avattu tukisuhdeostojen kehitystä ja siinä viitattiin lakisääteisen omatyöntekijän roolin vahvistamiseen sosiaalihuoltolain mukaisissa lapsiperheasiakkuuksissa. Sosiaalityön resurssin tarkoituksenmukainen kohdentaminen ja laadukas esihenkilötyö ovat taannet sen, että jokaisen lapsen ja perheen tilanne tarkastellaan yksilökohtaisesti ja palveluiden tarvetta sekä vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti yhdessä asiakkaiden kanssa. Monessa perheessä tukisuhdeostot ovat korvautuneet vaikuttavammalla muutostyöllä kuten perhetyö, mikä on johtanut lapsen ja perheen riittävään pärjäämiseen ja sosiaalihuollon asiakkuuden päättymiseen. Edelleen on tarjottu ja tarvittaessa ostettu (ammatillisen) tukihenkilön palvelua koko alueella.

Kevyemmän tukisuhdepalvelun osalta on vahvistettu yhteistyötä järjestöjen kanssa ja pyritty tunnistamaan lapset ja perheet, joilla ei ole sosiaalihuollon tarvetta, mutta jotka voisivat hyötyä kolmannen sektorin palveluista ja niiden tarjoamista tukisuhteista. Tämä tunnistaminen pyritään tekemään jo ensikontaktissa, sosiaalipalveluiden neuvonnassa. Tällä hetkellä tukisuhdeostojen arvioidaan olevan hyvällä tasolla ja vastaavan palvelutarvetta.

2. Miten hyvinvointialue seuraa tilanteita, joissa asiakkaan arvioitu palvelutarve ei toteudu resurssipulan vuoksi? Kirjataanko niin sanotut "ei oo" -tilanteet systemaattisesti?

Sosiaalihuollon asiakkailla on lakisääteinen oikeus saada hakemastaan palvelusta valituskelpoinen päätös. Asiakastietojärjestelmän mukaan vuonna 2024 on tehty 17 kielteistä tukisuhdepäätöstä ja vuonna 2025 vastaava luku oli 19.

Yksilöasioiden jaostoon on päätöksistä valitettu alle viisi kertaa, eikä jaosto ole näissä tilanteissa kumonnut päätöstä tai palauttanut käsiteltäväksi uudelleen.

Tähän mennessä (3/2026) tietoon on tullut yksi hallinto-oikeuteen edennyt valitus, joka koski päätöstä tukiperhepalvelun epäämistä. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen.

3. Onko hyvinvointialueella tehty seurantaa tai arviointia siitä, jääkö palvelutarvetta piiloon tukisuhdeostojen vähentämisen seurauksena?

Viimeisten kuukausien aikana on vahvistettu jatkuvaa omavalvontaa ja pyritty koko ajan paremmin vastaamaan

asiakkaiden tuen ja palvelujen tarpeeseen. Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa ei tunnisteta tilanteita, joissa tukisuhdeostojen vähentäminen aiheuttaisi palvelutarpeen piiloon jäämistä.

4. Miten alue varmistaa, että asiakkaat saavat ammatillisen arvion mukaiset palvelut eikä palveluja jää saamatta resurssisyistä?

Lapsiperheiden palveluissa on vahvaa sosiaalityön osaamista ja ammattitaitoisia sosiaalihuollon ammattihenkilöitä varmistamassa lapsen ja perheen edun toteutumista. Jokaiselle asiakkaalle on nimetty omatyöntekijä ja jokaisen omatyöntekijän asiakasmäärät ovat kohtuullisia, jolloin laadukas sosiaalityö mahdollistuu. Tällä hetkellä saadaan täytettyä sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien virat pätevillä hakijoilla sekä lapsiperheiden sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa että lastensuojelussa.

Omaa palvelutuotantoa on vahvistettu ja yhdenmukaistettu niin tukisuhteiden, perhetyön että sosiaaliohjauksen osalta, joten palveluiden ostoja voidaan entistä paremmin korvata omalla palvelutuotannolla. Ammatillisen tukihenkilön palvelua ostetaan täysimääräisesti silloin, kun ko. palvelu arvioidaan vastaavan asiakkaan tuen tarvetta. Myös maksuton kotipalvelu pystyy jatkossa vastaamaan entistä moninaisemmin perheen tuen tarpeeseen, ja kotipalvelulla mahdollistetaan jatkossa kevyempi ohjaus sekä mahdollinen tuki satunnaisissa siirtymissä paikasta toiseen.

Lisäksi aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. merkitä aluehallituksen antaman vastauksen valtuustokysymykseen tiedoksi ja

2. todeta valtuustokysymyksen loppuun käsitellyksi.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Valtuutetut Hukari ja valtuutettu Skaffari sekä 29 muuta ovat jättäneet aluevaltuuston kokouksessa 24.2.2026 aluehallitukselle osoitetun kysymyksen koskien lasten ja nuorten tukisuhdeostoja korvaavien palvelujen toimivuutta.

Toimivalta

Hallintosäännön 26 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaan liittyvissä asioissa. Aloitteeseen, jolla ei ole talousarviovaikutuksia ja jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, tulee aluehallituksen esitellä vastaus aluevaltuuston käsiteltäväksi ensi tilassa, viimeistään puolen vuoden kuluessa sen jättämisestä.

Bilaga

- 1 Ledamot Hukaris och ledamot Skaffaris fråga till välfärdsområdesstyrelsen om hur tjänsterna som ersätter köp av stödrelationer för barn och unga fungerar

Tilläggsmaterial

För kännedom

Verkställighet

kysymyksen jättäjät, palvelualuejohtaja (perhe- ja vammaispalvelut), palvelulinjajohtajat

Beslutshistoria